

РЕШЕНИЕ

№ 34589

гр. София, 22.10.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 4 състав, в
публично заседание на 23.09.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Ваня Стоянова

при участието на секретаря Лилия Благоева и при участието на прокурора Милен Ютеров, като разгледа дело номер **1542** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 203 - 207 от Административнопроцесуалния кодекс (АПК), във връзка с чл. 1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди (ЗОДОВ). Образувано е по искова молба на В. Ц. Т., чрез адвокат Н. К. Л.-Х., САК срещу НОИ, С. с правно основание чл. 1, вр. с чл. 4, ал. 1 от ЗОДОВ, вр. с чл. 205 АПК срещу НОИ, с първоначално искане да бъде осъдена ответната страна да заплати на ищеца сумата от 40 000 лева представляваща обезщетение за неимуществени вреди, настъпили в резултат на незаконосъобразно бездействие и неиздадено разпореждане за отпускане на пенсия в предвидения в закона 4 месечен срок за произнасяне, изразяващи се в болки и страдания подробно описани в исковата молба.

След постъпило уточнение на исковата молба от 09.04.2025г. преди първото по делото съдебно заседание, се прави искане за изменение на иска, видно от което претендираното обезщетение е за претърпените от ищцата неимуществени вреди, описани в исковата молба, поради липса на произнасяне по искане за отпускане на пенсия за инвалидност от длъжностни лица при ответника в Дирекция „Пенсии“ и издаване на пенсионно разпореждане, в периода от 03.01.2023 г. до 29.08.2023 г. Сочи се, че начинът и времетраенето при издаването на пенсионното разпореждане не е съобразено с това, че ищцата е човек с увреждания, инвалидизирана с решение на ТЕЛК, в което са включени препоръки да не бъде подлагана на психическо напрежение и стрес.

След оставяне на исковата молба без движение, в уточнението към същата е посочено, че е налице незаконосъобразно бездействие на длъжностни лица в Дирекция „Пенсии“ в Националния осигурителен институт, изразяващо се в неиздаване на пенсионно разпореждане за отпускане на пенсия за инвалидност в размер на социалната пенсия за старост, в нарушение на разпоредбата на

чл. 98, ал. 7 от КСО, за периода от 03.01.2023 г. до 29.08.2023 г., впоследствие началния период променен от 02.09.2022 г. - датата на подаване на заявлението за отпускане на пенсия до 29.08.2023г. Вследствие на това бездействие се твърди, че ищцата е лишена от средства за издръжка, дори в размер на социалната пенсия за старост, за времето през което се разглежда административната преписка. Поради изложеното, счита, че изплащането на пенсията е проява на правно регламентирана изпълнителна дейност, а нейното неизпълнение е основание за търсене на отговорност по чл. 1, ал. 1 ЗОДОВ. Изплащането е възложено на териториалните поделения на НОИ, а неизпълнението на това основно задължение е продължило близо 8 месеца.

В резултата на незаконосъобразното бездействие на ответника, ищцата е претърпяла описани в исковата молба неимуществени вреди, причинени от невъзможността на пенсионираното лице да получи пенсия в продължение на неразумно продължителен период от време, и е довело до сериозно нарушаване на законните му права. № [ЕГН], протокол № 55177/24 зв./от 12.05.2023 г. Акцентува, че р № [ЕГН], протокол № 55177/24 зв./от 12.05.2023 г. въпреки отправеното за това искане още на 28.06.2023 г. /№ 16 и № 17 от приложените доказателства/. Т. не е връчено и до настоящия момент, поради което ищцата обжалва неговата незаконосъобразност/нищожност едва с предявяване на настоящия иск. В срока по чл. 131 от ГПК ответникът е подал писмен отговор, като е изложил аргументирано своите съображения. В проведеното първо съдебно заседание постъпи трето уточнение на исковата молба и искане за изменение на иска, като се намалява исковата претенция от 40 000 лв на 20 000 лева. Ищцата конкретизира в заявление от 09.04.2025 г. претендираните с иска си неимуществени вреди, като иска ответната страна да заплати както следва: 1. Обезщетение за претърпените неимуществени вреди в размер на 5000 лева в резултат на незаконосъобразно бездействие на длъжностни лица в Дирекция „Пенсии“ в НОИ, състоящото се в неизплащане на пенсия в размер на социалната пенсия за старост, в нарушение на чл.98, ал.7 от КСО, за периода от 02.09.2022 г. до 29.08.2023 г., както и лихва за забава в размер на 1007,98 лева; 2. Обезщетение за неимуществени вреди в размер на 5 000 лева, причинени от незаконосъобразни действия на длъжностни лица в Дирекция „Пенсии“ на НОИ, изразяващи се в издаване на нищожно, а при условията на евентуалност незаконосъобразно разпореждане за анулиране на пенсионно разпореждане от 12.05.2023 г., както и лихва за забава в размер на 1007,98 лева; 3. Обезщетение в размер на 10 000 лева за претърпените неимуществени вреди, причинени от незаконосъобразни действия по чл.250 от АПК осъществени без да се основават на административен акт или закон и незаконосъобразни бездействия по чл.256 от АПК неизвършване на фактически действия в разрез с изискуемите активни такива, от длъжностите лица в Дирекция „Пенсии“ в НОИ, съгласно разпоредбите на КСО, в периода от 02.09.2022 г. до 28.03.2023 г.,

както и лихва за забава в размер на 2015,98 лева. В съдебно заседание, ищцата редовно призована се явява лично и с адвокат Л., редовно упълномощена. Иска се да бъдат уважени иските, присъждане на разноски и определяне възнаграждение по чл. 38 от Закона за адвокатурата. Представя подробни писмени бележки. Ищцата В. Ц. Т. моли при определяне на адвокатско възнаграждение да бъде взета предвид фактическата и правна сложност на делото, броят на експертизите и високата степен на сложност на самите експертизи. Ответната страна се представлява от юрисконсулт В., която моли да бъде оставена без уважение исковата молба като неоснователна и Като незаконосъобразни и необосновани намира действията на служителите на ответника в Дирекция „Пенсии“ по издаване на разпореждане за анулиране на пенсионно разпореждане азпореждане за анулиране на пенсионно разпореждане не е връчено на лицето, недоказана.

С оглед изхода на спора претендира юрисконсултско възнаграждение.Представя подробни

писмени бележки. Софийска градска прокуратура – редовно призована, чрез прокурор Милен Ютеров изразява становище за основателност на предявените иски и моли за уважаването им в пълен размер. Административен съд София - град, след като прецени становищата на страните и събраните по делото доказателства, намира за установено следното от фактическа страна: С исковата молба са предявени три иска по чл. 1, ал. 1 ЗОДОВ срещу НОИ за сумата в общ размер на 20 000 лева, представляваща обезщетение за неимуществени вреди, изразяващи се в следното : Иск в размер на 5 000 /пет хиляди/ лв., изразяващ се в преживян психически и емоционален стрес, в резултат на продължително нервно напрежение, депресия, срам и унижение, загуба на доверие в законността и институциите, предизвикани от поведението на ответника и довели до невъзможността ищцата да ползва правата си като осигурено лице и да получава минимални средства за издръжка, а също и довели до допълнително влошаване на заболяванията ѝ хипертония и диабет тип 2, в резултат от незаконосъобразно бездействие на длъжностни лица в Дирекция „Пенсии“ в Националния осигурителен институт,

състоящо се в неизплащане на пенсия в размер на социалната пенсия за старост, в нарушение на чл. 98, ал. 7 от КСО, за периода от 02.09.2022 г. - датата на подаване на заявлението за отпускане на пенсия до 29.08.2023 г. - датата на издаване на пенсионно разпореждане за отпускане на пенсия за инвалидност, ведно със законната лихва върху претендираното обезщетение, считано от 13.02.2025 г. - датата на подаване на настоящия иск до датата на окончателното му заплащане. В тази връзка се твърди, че е налице нарушение на чл. 98 ал. 7 от КСО, състоящо се в неприлагане на посочената разпоредба от страна на ответника. Според законовата норма, ако решението на ТЕЛК и НЕЛК е обжалвано от председателя на медицинската комисия или по реда на чл. 112 от Закона за здравето (какъвто е настоящият случай), до влизането му в сила се отпуска, възобновява и възстановява пенсия за инвалидност в размер на социалната пенсия за старост. Разпоредбата намира приложение само в случаите, при които се обжалват експертни решения на органите на медицинската експертиза с определени 50 % и над 50 % трудова неработоспособност.

Нормата на чл. 98 ал. 7 от КСО е във връзка с чл. 72 от КСО, съгласно който, за да бъде отпусната пенсия за инвалидност, на едно лице трябва да му е определена 50 и над 50 на сто трайно намалена работоспособност, като осигурителното плащане се дължи от датата на придобиване на правото /в този смисъл се позовава на Решение № 2594 от 21.02.2011 г. на ВАС по адм. д. № 7579/2010 г. и др./. Определеният процент на трайна нетрудоспособност при това се преценява от данните в обжалваното решение на ТЕЛК/НЕЛК. В допълнение чл. 112, ал. 9 от Закона за здравето предвижда, че обжалването на експертно решение за трайно намалена работоспособност не спира изпълнението му. С експертно решение на НЕЛК № 0988 от заседание № 144 от 05.08.2022 г., приложено към заявлението на ищцата от 02.09.2022 г., са определени 50 % ТНР, поради което разпоредбата на чл. 98, ал. 7 от КСО е приложима към датата на подаване на заявлението.

Твърди се, че бездействието на ответника е незаконосъобразно, тъй като е извършено в противоречие с предписано от нормативен акт поведение. Бездействието е основание за отговорност, тъй като се изразява в неизпълнение на императивна правна норма - чл. 98, ал. 7 от КСО. Иск се да бъде осъден ответника НОИ да заплати на ищцата обезщетение за претърпени неимуществени вреди в размер на 5 000 (пет хиляди) лв., изразяващи се в преживян психически и емоционален стрес, в резултат на продължително нервно напрежение, депресия, срам и унижение, загуба на доверие в законността и институциите, от невъзможността да ползва правата си като осигурено лице и да получава минимални средства за издръжка, довели до допълнително влошаване на заболяванията ѝ хипертония и диабет тип 2, в резултат от незаконосъобразно бездействие на длъжностни лица в Дирекция „Пенсии“ в Националния осигурителен институт,

състоящо се в неизплащане на пенсия в размер на социалната пенсия за старост, в нарушение на чл. 98, ал. 7 от КСО, за периода от 02.09.2022 г. - датата на подаване на заявлението за отпускане на пенсия до 29.08.2023 г. - датата на издаване на второ пенсионно разпореждане за отпускане на пенсия за инвалидност, ведно със законната лихва върху претендиралото обезщетение, считано от 13.02.2025 г. - датата на подаване на настоящия иск до датата на окончателното му заплащане.

На основание чл. 86 от ЗЗД, се иска и да бъде осъден ответника да заплати на ищцата и лихва за забава /мораторна лихва/, в размер на 1007.98 лв. върху претендираното обезщетение за неимуществени вреди, причинени от незаконосъобразно бездействие на длъжностни лица в Дирекция „Пенсии“ в Националния осигурителен институт, състоящо се в неплащане на пенсия в размер на социалната пенсия за старост, в нарушение на чл. 98, ал. 7 от КСО, считано от 29.08.2023 г., - датата на преустановяването на незаконосъобразното бездействие с издаването на пенсионно разпореждане до 13.02.2025г. - датата на подаване на настоящия иск.

По втория предявен иск се иска постановяване на решение, с което да бъде осъден ответника да заплати на ищцата обезщетение за неимуществени вреди в размер на 5 000 лв., изразяващи се в преживян психически и емоционален стрес, безпокойство, нервно напрежение, загуба на доверие в законността и институциите от невъзможността да ползва правата си като осигурено лице и да получава минимални средства за издръжка, довели до допълнително влошаване на заболяванията ѝ хипертония и диабет тип 2, причинени от незаконосъобразни действия на длъжностни лица в Дирекция „Пенсии“ в Националния осигурителен институт, изразяващи се в издаване на нищожно, а при условията на евентуалност незаконосъобразно разпореждане за анулиране на пенсионно разпореждане № [ЕГН], протокол № 55177/24 зв./от 12.05.2023 г., поради липса на материалноправните предпоставки за неговото издаване, в нарушение на чл. 99, ал. 1, т. 2 от КСО, което разпореждане се твърди, че впоследствие е оттеглено от ответника, ведно със законната лихва върху претендираното обезщетение,

считано от 13.02.2025 г. - датата на подаване на настоящия иск до датата на окончателното ѝ заплащане. В експертното решение, приложено към заявлението за отпускане на пенсия, са определени 78 % ТНР. Същото не е обжалвано от председателя на лекарската комисия, (нито от моята доверителка) относно определения процент нетрудоспособност, в която част е влязло в законна сила. Твърди се още, че именно на това основание ТП на НОИ издава разпореждане № [ЕГН], протокол № 55177/24 зв./от 12.05.2023 г. и отпуска пенсия за инвалидност на ищцата, според която това разпореждане е индивидуален административен акт, който има за правна последица възникването на конкретни права и задължения за страните по административното правоотношение.

Като такъв, с влизането му в сила поради необжалването му от осигуреното лице, разпореждането придобива стабилитет, като се преклудира правомощието на административния орган да въздейства върху разрешения по вече приключило производство въпрос. Посочва, че именно поради това законодателят е предвидил отделно, императивно уредено производство, само в рамките на което е възможно да се измени или отмени издадено вече разпореждане по реда на чл. 98 от КСО. Намира още, че в процесния случай не е налице нито една от предпоставките на чл. 99, ал. 1, т. 2 от КСО, даващи възможност на ответника да анулира разпореждане за отпускане на пенсия. Независимо от това ответникът твърди, че е анулирал разпореждане № [ЕГН], протокол № 55177/24 от 12.05.2023 г. В исковата молба се сочи, че в нарушение на разпоредбата на чл. 18а, ал. 8 от АПК, разпореждането за анулиране не е връчено на ищцата до предявяването на настоящия иск, поради което същата не е уведомена кои са материалноправните предпоставки за неговото издаване.

Иска се, постановяване на решение, с което да бъде осъден ответника да заплати на ищцата

обезщетение за неимуществени вреди в размер на 5 000 лв., изразяващи се в преживян психически и емоционален стрес, безпокойство, нервно напрежение, загуба на доверие в законността и институциите, от невъзможността да ползва правата си като осигурено лице и да получава минимални средства за издръжка, довели до допълнително влошаване на заболяванията ѝ хипертония и диабет тип 2, причинени от незаконосъобразни действия на длъжностни лица в Дирекция „Пенсии“ в Националния осигурителен институт, изразяващи се в издаване на нищожно, а при условията на евентуалност незаконосъобразно разпореждане за анулиране на пенсионно разпореждане № [ЕГН], протокол № 55177/24 зв./от 12.05.2023 г. ведно със законната лихва върху претендираното обезщетение, считано от 13.02.2025 г. - датата на подаване на настоящия иск до датата на окончателното ѝ заплащане.

На основание чл. 86 от ЗЗД, се иска да бъде осъден ответника да заплати на ищцата дължимата лихва за забава /мораторна лихва/ върху претендираното обезщетение за неимуществени вреди, причинени от описаните незаконосъобразни действия на служители на ответника, считано от датата на издаване на разпореждане за анулиране на разпореждане № [ЕГН], протокол № 55177/24 зв./от 12.05.2023 г., /ако се установи, че разпореждането за анулиране е нищожно/ до 13.02.2025 г. - датата на подаване на настоящия иск; а при условията на евентуалност /ако съдът установи, че разпореждането за анулиране е незаконосъобразно/ законна лихва за забава в размер на 1 007.98 лв., считано от 29.08.2023 г., датата на преустановяването на незаконосъобразното действие с издаването на пенсионно разпореждане до 13.02.2025 г. - датата на подаване на настоящия иск.

На трето място, се иска постановяване на решение, с което да бъде осъден ответника да заплати на ищцата обезщетение в размер на 10 000 / десет хиляди/ лв., за претърпените неимуществени вреди, изразяващи се в преживян психически и емоционален стрес, безпокойство и нервно напрежение, от невъзможността да ползва правата си като осигурено лице и да получава дължимата ѝ се пенсия за инвалидност или пенсия в размер на социалната пенсия за старост, довело до допълнително влошаване на заболяванията ѝ хипертония и диабет тип 2, причинени от незаконосъобразни действия по чл. 250 от АПК, осъществени без да се основават на административен акт или закон и незаконосъобразни бездействия по чл. 256 от АПК - неизвършване на Фактически действия, в разрез с изискуемите активни такива, от длъжностните лица в Дирекция „Пенсии“ в Националния осигурителен институт, съгласно разпоредбите на КСО, в периода от 02.09.2022 г. до 28.03.2023 г., когато е издадено разпореждане за спиране на производството по пенсионната преписка, и в периода от 12.05.2023 г., когато е издадено разпореждането за отпускане на пенсия /впоследствие анулирано/ до 29.08.2023 г., датата на издаване на крайния индивидуален административен акт - влязло в сила разпореждане за отпускане на пенсия, ведно със законната лихва върху това обезщетение, считано от 13.02.2025 г. датата на предявяване на настоящия иск до датата на окончателното ѝ изплащане. В тази връзка в исковата молба се твърди, че в хода на административното производство, в периода от 02.09.2022 г., когато е подадено заявлението за отпускане на пенсия до 28.03.2023 г.,

когато е издадено разпореждане за спиране на производството по пенсионната преписка, и в периода от 12.05.2023 г., когато е издадено разпореждането за отпускане на пенсия /впоследствие анулирано/ до 29.08.2023 г., ответникът е осъществил незаконосъобразни фактически действия и бездействия от които са произтекли вреди за ищцата. Това е така, тъй като в тези периоди не са издавани индивидуални административни актове, които да могат да бъдат обжалвани и забавянето на отпускането на пенсия, с обща продължителност от една година, се дължи на незаконосъобразните фактически действия и бездействия осъществени от ответника по

движението на пенсионната преписка.

Иска се постановяване на решение, с което да бъде осъден ответника да заплати на ищцата обезщетение в размер на 10 000 (десет хиляди) лв., за претърпените неимуществени вреди, изразяващи се в преживян психически и емоционален стрес, безпокойство и нервно напрежение, от невъзможността да ползва правата си като осигурено лице и да получава дължимата ѝ се пенсия за инвалидност или пенсия в размер на социалната пенсия за старост, довело до допълнително влошаване на заболяванията ѝ хипертония и диабет тип 2, причинени от незаконосъобразни действия по чл. 250 от АПК, осъществени без да се основават на административен акт или закон и незаконосъобразни бездействия по чл. 256 от АПК - неизвършване на фактически действия, в разрез с изискуемите активни такива, от длъжностните лица в Дирекция „Пенсии“ в Националния осигурителен институт, които са били длъжни и не са ги извършили, съгласно разпоредбите на КСО, в периода от 02.09.2022 г. до 28.03.2023 г., когато е издадено разпореждане за спиране на производството по пенсионната преписка, и в периода от 12.05.2023 г., когато е издадено разпореждането за отпускане на пенсия (впоследствие анулирано) до 29.08.2023г. датата на издаване на крайния индивидуален административен акт - влязло в сила разпореждане за отпускане на пенсия, ведно със законната лихва върху това обезщетение, считано от 13.02.2025 г. (датата на предявяване на настоящия иск) до датата на окончателното ѝ изплащане.

Иска се и на основание чл. 86 от ЗЗД, да бъде осъден ответника да заплати на ищцата и дължима лихва за забава /мораторна лихва/, върху претендираното обезщетение за неимуществени вреди, в размер на 2015.95 лв., считано от 29.08.2023 г., датата на преустановяването на незаконосъобразните действия и бездействия с издаването на пенсионно разпореждане до 13.02.2025 г. - датата на подаване на настоящия иск. По делото не се спори между страните, а и от представената по делото преписка е видно, че ищцата В. Ц. Т. е подала заявление вх.№2113-21-6529 от 02.09.2022 г. и е сезирала пенсионния орган с преценка на правото и за отпускане на лична пенсия за инвалидност поради общо заболяване, към което е депозирала изискуемите документи визирани в разпоредбата на чл.3 от Наредба за пенсиите и осигурителния стаж (НПОС).

Към съставеното пенсионно досие по см. на чл.9, ал.1 от НПОС наред с представените от лицето документи са приобщени и такива постъпили по служебен път на дати предхождащи депозираното заявление, но касаещи заявителя, както следва:1 Уведомление вх.№1049-21-1302/18.09.2020 г. по описа на ТП на НОИ С. град, с което последното е информирано, че в Националната експертна лекарска комисия е образувано административно производство по чл.112 от Закона за здравето против експертно решение на ТЕЛК № 1951/01.07.2020 г. постановено на лицето В. Ц. Д. [населено място], което е планирано за разглеждане на 23.10.2020 г. В ТП на НОИ С. град е заведено е вх. № 1011-21-2950/17.02.2021 г. постановеното от ЕР на НЕЛК № 2976/28.10.2020 г. за В. Ц. Т.. В експертното решение е посочено, че е постановено по повод на обжалване на ЕР на ТЕЛК №1951/01.07.2020 г. и с което НЕЛК е потвърдил ЕР на ТЕЛК по всички поводи. С вх.№1049-21-1400/12.10.2021 г. в ТП на НОИ - С. е заведено уведомление, в което е посочено, че в НЕЛК е образувано административно производство по чл.112 от 33, против експертно решение на ТЕЛК № 2976/28.10.2020 г. постановено на лицето В. Ц. Т. [населено място], което е планирано за разглеждане на 13.10.2021 г. В ТП на НОИ С. град е заведено е вх. №1011-21-20178/12.11.2021 г. постановеното от ЕР на НЕЛК №1875/22.10.2021 г. за лицето В. Ц. Т..

В експертното решение е посочено, че е постановено по повод на обжалване на ЕР на ТЕЛК № 2976/28.10.2020 г., като с него е отменено и върнато ЕР № 1951/01.07.2021 г. на ТЕЛК за ново

освидетелстване. С Решение №4759/16.07.2021 г. АССГ е отменил ЕР №2976/28.10.2020 г. на НЕЛК. В ТП на НОИ С. град е заведено с вх.№1011-21-8127/13.05.2022 г. постановеното от ЕР на ТЕЛК № 1180/20.04.2021 г. за В. Ц. Т.. В експертното решение е посочено, че е постановено по повод на преосвидетелстване на лицето, като в мотивите е посочено, че е взето на основание заявление №5555/11.01.2021 г. С вх.№1049-21-654/14.06.2022 г. в ТП на НОИ - С. град е заведено уведомление, в което е посочено, че в НЕЛК е образувано административно производство по чл.112 от 33, против експертно решение на ТЕЛК № 1180/20.04.2022 г. постановено на лицето В. Ц. Т., [населено място], което е планирано за разглеждане на 03.08. 2022 г. В ТП на НОИ С. град е заведено с вх. № 1011-21- 13904/15.08.2022 г. постановеното от ЕР на НЕЛК № 0988/05.08.2022 г. за В. Ц. Т..

В експертното решение е посочено, че е постановено по повод на обжалване на ЕР на ТЕЛК№1180/20.04.2022 г., като с него е отменено ЕР на ТЕЛК по оценка на работоспособността и определен 78 % трайно намалена работоспособност и потвърдено по останалите поводи. В хода на образуването производство по заявление вх. № 2113-21- 6529/02.09.2022 г. на ищцата с писмо изх. № 2113-21-6529 е поискано от контролните органи в ТП на НОИ С. - град да потвърдят данните за осигурителен стаж и доход, върху който са внесени дължимите осигурителни вноски от самоосигуряващото се лице за периодите от 01.01.1997 г-31.12.2001 г. и от 01.07.2008 г.-31.07.2022 г., съдържащи се в информационната система/ регистрите на НОИ. Резултатите от извършената проверка са обективирани в изготвения Констативен протокол №КВ-5-21-011950 59/14.09.2022 г. и издадена Служебна бележка изх.№21102-21- 2925#1/16.09.2022 г. С писмо изх. №2113-21-6529 е поискано от контролните органи в ТП на НОИ С. - град да потвърдят и данните за осигурителен стаж и доход, върху който са внесени дължимите осигурителни вноски от самоосигуряващото се лице за периодите от 01.08.2022 г-01.09.2022 г. вкл. за резултат от проверката служи Констативен протокол №КВ-5-21-01227549/27.10.2022 г.

С писмо изх. № 2113-21-6529 до Регионалната картотека на медицинската експертиза(РКМЕ) към Столичната регионална здравна инспекция, получено на 04.10.2022 г. е изискано да бъде изпратено ЕР на ТЕЛК №1951/01.07.2020 г., ведно със заявлението на лицето в РКМЕ, необходими за определяне на началната дата на исканата пенсия. С писмо с изх. № 2113-21-6520 до НЕЛК, получено на 10.10.2022 г. е поискано да бъде уточнено защо вида на експертизата е преосвидетелстване, след като е запазена първоначалната дата на инвалидизиране. В отговор вх. № 2113-21-6529#5/21.10.2022 г. НЕЛК е посочил, че „по жалба на В. Ц. Т. срещу ЕР №0988/05.08.2022 г. на НЕЛК е образувано адм.д.№8188/2022 г. пред Административен съд С. - град. Съдът е насрочил първото открито съдебно заседание за разглеждане по делото на 16.11.2022 г. в 11.00 ч. Съдът по своя инициатива конституира заинтересованите страни, включително и ТП на НОИ С. - град за участие в съдебното производство.

До момента, поради повдигнатия спор пред съда няма основание да се приемат за окончателни изложените констатации в процесното ЕР на НЕЛК, включително процента за трайно намалена работоспособност и датата на инвалидизиране“. В резултат на изложеното пенсионния орган постановява Определение № 66101367908/24 г., с което спира административното производство по заявление вх.№2113-21- 6529/02.09.2022 г., приемат и че повдигнатият срещу ЕР на НЕЛК № 0988/05.08.2022 г. спор пред АССГ се явява преюдициален спрямо образуваното пенсионно производство. В определението е вписано, че подлежи на обжалване. Със заявление от 04.04.2023 г. В. Ц. Т., сочи че е получила Определение за спиране на пенсионното производство, но доколкото представя копие от влязло в сила Решение № 7688/14.12.2022 г. на АССГ, II отделение, 52 състав, постановено по адм.д. № 8188/2022 г. иска възобновяването му.

При справка с деловодната система на АССГ по адм.д.№8188/2022 г. е установено, че видно от

Определение от 28.09.2022 г. по делото са конституирани като страни само В. Ц. Т. и ответник НЕЛК. В хода на пенсионното производство е изготвен проект на разпореждане за пенсия на ищцата с дата 12.05.2023г./№ [ЕГН], протокол № 55177/24 зв./, впоследствие този проект е анулиран. По делото от ищцата е поискано представяне по делото на разпореждането, с което е анулиран проекта на разпореждане, но такъв не е представен по делото. Посочено, че такова разпореждане не е издавано. Становището на ответната страна е, че проекта на разпореждане не е имал белезите на административен акт.

По делото са разпитани свидетели по искане на ищцата, както и са допуснати три СМЕ, с вещи лица клиничен психолог, вътрешни болести и кардиолог. Съдът като прецени доводите на страните, събраните по делото доказателства, приема следното от правна страна : Съгласно чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ държавата и общините отговарят за вредите, причинени на граждани и юридически лица от незаконосъобразни актове, от действия и бездействия на техни органи или длъжностни лица, при или по повод изпълнение на административна дейност.

Държавата и общините дължат обезщетение за всички имуществени и неимуществени вреди, които са пряка и непосредствена последица от увреждането, независимо от това, дали са причинени виновно от отговорното длъжностно лице. Вредата представлява накърняване имуществото на правните субекти или на техни неимуществени блага. Границите на отговорността се разпростират до вредите, които са пряка и непосредствена последица от увреждането. Уважаването на иска с правно основание чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ налага при условията на пълно и главно доказване от ищцовата страна да се установят всички елементи от фактическия състав на непозволеното увреждане: незаконосъобразен административен акт, действие или бездействие на административен орган или неговите длъжностни лица при или по повод изпълнение на административна дейност, настъпване на вреди от тях и причинна връзка между незаконосъобразния акт, действие или бездействие и вредоносния резултат.

Съгласно разпоредбата на чл. 4 от ЗОДОВ, отговорността на държавата по чл. 1, ал.1 от ЗОДОВ може да бъде ангажирана само за имуществените и неимуществените вреди, които са пряка и непосредствена последица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на техни органи и длъжностни лица при или по повод изпълнение на административна дейност. При недоказване, на която и да е от посочените предпоставки, обезщетение не се присъжда, като доказателствената тежест е за ищеца. По първия предявен иска, по делото се доказва наличието на първата предпоставка от фактическия състав на чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ – незаконосъобразно бездействие, което се изразява в непроизнасяне и неиздаване от органите на НОИ на разпореждане в размер на социалната пенсия за старост, в нарушение на разпоредбата на чл. 98, ал. 7 от КСО, за периода от 02.09.2022 г. до 29.08.2023 г. За ангажиране на отговорността по ЗОДОВ не е достатъчно, наличието на незаконосъобразно бездействие, а е необходимо да се установи, че реално са претърпени неимуществени вреди, които да са пряка и непосредствена последица от публичния деликт.

Преки са вредите, които са нормално настъпваща и необходима последица от вредоносния резултат и същите са адекватно следствие от увреждането, а непосредствени вреди са тези, които са настъпили по време и място, следващо противоправния резултат. Вредите могат да бъдат както имуществени вреди, така и различни по своя характер емоционални страдания и болки, както и всички други негативни преживявания, които могат да се изживяват във връзка с незаконосъобразното бездействие. Неимуществени вреди могат да са с различен характер, естество и интензитет в зависимост от конкретната личност, поради което във всеки един случай, същите подлежат на установяване и доказване с всички доказателствени средства. В случая в исковата молба и направените допълнения към нея е посочено, че ищцата търпи болки и

страдания от неиздаването на разпореждане за социална пенсия, поради което в продължение на около осем месеца е останала без доходи, което е довело до влошаване на здравословното ѝ състояние.

По делото са събрани доказателства (писмени и гласни) в какво се изразяват тези болки и страдания, които са в резултат на незаконосъобразното бездействие на органи на ответната страна довели до лишаване на ищцата от минимални средства за издръжка. По делото са изслушани СМЕ и СПЕ ангажирани доказателства за това по какъв начин се е отразило върху емоционалното и психическото състояние на ищцата бездействието на НОИ. В тежест на ищцата при условията на пълно и главно доказване е да установи всички факти и обстоятелства, имащи отношение към конкретните преживявания, болки и страдания, които да обусловят обезвреда по реда на ЗОДОВ.

Така претендираните неимуществени вреди не може да се предполагат, те подлежат на доказване на общо основание. В този смисъл следва да се посочат свидетелски показания и заключенията по трите експертизи, които ще бъдат разгледани подробно малко по- долу в мотивите на съдебното решение, като обосноваващи не само причинната връзка между незаконосъобразното бездействие на администрацията и причинените неимуществени вреди. В Постановление № 4/1968 г. на Пленума на Върховния съд на РБ е указано, че понятието "справедливост" по смисъла на чл. 52 ЗЗД не е абстрактно и е свързано с преценката на редица конкретни обективно съществуващи обстоятелства, които трябва да се имат предвид от съда при определяне на размера на обезщетението. При определяне на размера на обезщетението съдът следва да вземе предвид, продължителността на търпените вреди, начина по който незаконосъобразното бездействие се е отразило върху личността на ищцата, нейното емоционално, психическо и здравословно състояние, и други факти. По изложените съображения съдът намира, че предявеният първи иск е доказан по основание и размер и следва да бъде уважен, ведно с претендираната лихва.

Претенцията по втория предявен иск, в частта в която се иска обявяване на нищожност на разпореждането, с което се анулира проект на разпореждане за пенсия, не е налице административен акт по смисъла на чл. 21 АПК. Проекта на разпореждане е част от издаване на крайния акт разпореждане за пенсия. Самия проект не е окончателен административен акт. Той е подготвителен документ, сам не поражда правни последици. С него не се отказва пенсия, нито се отпуска такава. Този проект може да бъде изменен, допълнен или анулиран преди издаване на окончателно разпореждане за пенсия, което ще има белезите на адм. акт и ще подлежи на самостоятелно административно и съдебно обжалване. Следователно разпореждане за анулиране на проект на разпореждане № [ЕГН], протокол № 55177/24 зв./от 12.05.2023 г., не е индивидуален адм.акт, няма белезите на такъв. Поради това и не е налице и оттегляне на адм.акт, както се твърди в исковата молба.

Издаването на проект на разпореждане няма белезите на адм.акт. В този смисъл и няма как съдът да се произнася дори инцидентно по неговата нищожност както се иска в исковата молба. Но е основателно твърдението, че е незаконосъобразно действието по анулиране на проекта на разпореждането, тъй като в случая то се явява резултат на незаконосъобразна административна дейност. От една страна е довело в заблуждение лицето, че е издадено исканото разпореждане за пенсия, а от друга е извършено незаконосъобразно действие по анулиране на разпореждането, като такава форма на оттегляне не е предвидена в нормативен акт и лицето е лишено от възможност да реализира защитата си в момент, в който е оставено без доходи и е имало правни очаквания за отпускане на пенсия, въз основа на проекта, обявен на интернет страницата на НОИ. И въз основа на това правно очакване и последвалото анулиране и отново липсата на определен дори минимален размер на социалната пенсия е причинило неимуществени вреди на лицето, което е без доходи в очакване на произнасяне по заявлението от 02.09.2022г.

Поради това е налице една от предпоставките за уважаване на иск по чл. 1 от ЗОДОВ наличие на незаконосъобразно действие на администрацията на НОИ, което на основание чл. 204 ал. 4 АПК съдът установява, тъй като пред настоящия съд е предявен искът за обезщетението от него. В хода на съдебното дирене по безспорен и категоричен начин бяха доказани и другите две предпоставки за ангажиране отговорността на ответника по чл. 1 ал. 1 от ЗОДОВ - 1. наличието на претърпени от ищцата неимуществени вреди, които са в 2. причинно-следствена връзка с незаконосъобразни актове, действия и бездействия на длъжностни лица от Националния осигурителен институт, при или по повод изпълнение на административна дейност. От разпита на свидетелите Т. Т. (сестра на ищцата) и А. П. (клиентка на ищцата) в съдебно заседание на 20.05.2025 г. се установи, че през 2023 г. ищцата е претърпяла сериозна промяна в психологическото си състояние.

Станала е разсеяна, подтисната, избухлива, нервна, започнала е да страда от безсъние. В този период е ограничила социалните си контакти, станала е затворена, спряла е да излиза и да контактува с приятели. Отказвала да поема работа, свързана с професионалната ѝ дейност като адвокат, тъй като започнала да губи концентрация, което сериозно влошило изпълнението на служебните ѝ задължения. От представените заключения на експертите - кардиолог, ендокринолог и клиничен психолог, неоспорени от ответника, може да се направи категоричен и несъмнен извод, че здравословното състояние на ищцата се е влошило от есента на 2022 г., който период съвпада с административното производство по отпускане на пенсия.

Според приетата съдебно-медицинска експертиза с вещо лице кардиолог: В процесния период се задълбочават хипертоничните кризи на ищцата, заради което на 20.02.2023г. същата посещава специалист - кардиолог. В резултат на проведения преглед ѝ е предисано ново лекарство - натаспин. В съдебно заседание от 23.09.2025 г., вещото лице д-р М. заяви, че през месец февруари е настъпило влошено анамнестично състояние на ищцата и чести хипертонични кризи с високи стойности на кръвното налягане. Като вероятна причина се посочва нервно напрежение. Вещото лице кардиолог в съдебно заседание заяви, че натаспинът е антиагрегант с механизъм на влияние върху способността на тромбоцитите да образуват тромби.

Освен проведените два прегледа от специалист- кардиолог (на 21.10.2022г., когато ищцата явява, че се чувства добре с текущата терапия и на 20.02.2023 г., когато ищцата съобщава за „оплаквания в сърдечната област и хипертонични кризи), в периода октомври 2022 г. - септември 2023 г. ищцата е посетила личния си лекар общо 14 пъти, с диагноза високо кръвно. Тези медицински прегледи са описани в приетата кардиологична експертиза. В експертизата е посочен и високият риск от получаването на сърдечен инфаркт и мозъчен инсулт при силно нервно напрежение и стрес, при болен на възрастта на ищцата и със заболяванията от които страда. Според приетата съдебно-медицинска експертиза с вещо лице ендокринолог: В процесния период сериозно се влошава и заболяването на ищцата захарен диабет - тип 2, изразяващо се в невъзможност нивата на кръвната захар да се контролират с приеманите до този момент медикаменти - Г. и Ксиг Д.. Заради „изплъзващ се“ лечебен ефект, обяснен в съдебно заседание от ендокринолога д-р М. като неефективност на дотогава използваните лекарства, през м. ноември 2022 г. на ищцата е изписано ново, по-силно лекарство за контролиране на нивата на кръвната захар - Рибелсус. Това лекарство води до странични ефекти, принудили ищцата да търпи дълъг период на констипация и постъпване в лечебно заведение през февруари 2024 г. за провеждане на изследване колоноскопия, което изследване е свързано с допълнителни болки и страдания и прилагането на пълна анестезия. Както експертът-кардиолог д-р М., така и експертът ендокринолог д-р М. са единодушни, че психическият стрес и напрежение са фактори, водещи до влошаване на заболяванията на ищцата като е налице влошаване качеството ѝ на живот в процесния период, ведно с всички допълнителни болки и страдания и високият риск от получаване на сърдечен

инфаркт и мозъчен инсулт.

При изслушване в съдебно заседание на 23.09.2025 г., д-р М. установява, че в материалите по делото има медицинска документация, от която се установява, че :В процесния период е установено ново заболяване - бъбречна дисфункция, което води до увеличаване на процента инвалидност в решението на новия ТЕЛК от 2023 г. от 73 % на 86 %.В пряка връзка с нервното напрежение и стреса са и инвазивните изследвания в клиниката по гастроентерология.Налице е причинно-следствена връзка между повишените нива на кръвната захар и тези допълнителни страдания, които са довели до хоспитализация на ищцата във В. академия - ВМА.През месец декември 2022 година лекарството „Ксигдуо“, с което ищцата е лекувана в продължение на 10 години - от 2015 г., е заменено с по - силното лекарство „Рибелсус“, поради влошаване на показателите на кръвната захар, които до този момент са били успешно контролирани с „Ксигдуо“.Медикаментът „Рибелсус“ се назначава при влошаване на състоянието по време на прием на „Ксигдуо“. „Рибелсус“ заменя лекарството „Ксигдуо“, което вече не действа.Тъй като кръвната захар е с влошени показатели, няма орган който да не е поразен, тъй като се явява основно гориво при човека.

Налице е висок риск от инсулт и инфаркт, усложняване на хипертонията, бъбречно и чернодробно засягане, включително алцхаймер и шизоафективни разстройства при високи нива на кръвната захар.Медикаментът „Рибелсус“ има странични ефекти като констипация.Според приетата съдебно-медицинска експертиза с вещо лице клиничен психолог. Силният и продължителен стрес и напрежението са установени и от клиничния психолог д-р Т., която в съдебно заседание поддържа, че ищцата и към момента е фиксирана върху проблема с НОИ. Според д-р Т., ищцата не е съобщила за наличието на други проблеми или причини за нервното си напрежение, което дава основание да се заключи, че забавянето на служителите на НОИ да изплатят полагащата се на ищцата пенсия за инвалидност и неизплащането на пенсията за старост са единственият фактор, причинил на ищцата безпокойство и стрес до степен, че същата да постъпи в лечебно заведение - ВМА в периода 13-18 март 2023 г., където е консултирана от психиатър и ѝ е назначено медикаментозно лечение.

Тези факти се потвърждават и от разпита на свидетелката Т. Т. - сестра на ищцата - която също не заявява ищцата да е имала други проблеми, освен тези с НОИ. При изслушване на вещото лице психолог в съдебно заседание, д-р Т. установява, че :Ищцата не съобщава за други травматични събития, за загуби чрезвичайни стресори и стресови ситуации. Налице е фиксация от проблемите с НОИ. В съдебно заседание, на въпрос на процесуалния представител на ищцата, дали ли е фиксация върху проблема с НОИ, същата отговаря „Да, категорично. Тя го реактуализира пред мен . Слизайки от таксито г-жа Т. ми каза, че шофьорът на таксито ѝ е споделил, че е имал проблеми с НОИ. Тя наново преживя проблема с НОИ и аз трудно я извадих от тази ситуация за да можем да преминем към изследванията. “ В процесния период ищцата е била дисбалансирана, което я е карало да се чувства несигурна в себе си и личните си възможности.

В експертизата подробно, детайлно и изчерпателно се посочват всички негативни болки и страдания от влошаване на психологичното състояние на ищцата в процесния период. Установява се, че вече повече от две години, ищцата не се е възстановила от травматичното събитие и продължава да търпи сериозни посттравматични преживявания от дългия и продължителен посттравматичен стрес, което сериозно е влошило и продължава да влошава качеството ѝ на живот, влошено е изпълнението на трудовата ѝ дейност, психиката ѝ не е успяла напълно да интегрира /преработи/ натрупаните негативни преживявания и да дезактуализира повишените невротични преживявания, че психичните ресурси на ищцата са засегнати, че е засегнат е психоемоционалния ѝ статус.

Въз основа на събраните гласни доказателства и приетите и неоспорени от ответната страна заключения на вещите лица- ендокринолог, кардиолог и психолог по безспорен и категоричен начин се доказва наличието на предпоставките за ангажиране отговорността на ответника по чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ, а именно - претърпени от ищцата вреди, които са в причинноследствена връзка с незаконосъобразни актове, действия и бездействия на длъжностни лица от Националния осигурителен институт, при или по повод изпълнение на административна дейност, довели до неполучаване на пенсия повече от една година. Относно претенцията за заплащане мораторна лихва за т.4 от ТР №3/22.04.2005г. на ВКС по т.д. № 3/2004г., ОСГК, съгласно което лихви върху определеното по чл.1, ал.1 от ЗОДОВ обезщетение се дължи едва от влизане в сила на съдебното решение, с което се присъжда обезщетение за установените в мотивите на съдебния акт незаконосъобразни действия или бездействия, от които се претендират вредите.

Според от т.4 на ТР № 3 от 22.04.2005г на ВКС по т.д. 3/ 2004 началният момент на забавата и дължимостта на законната лихва върху сумата на обезщетението при незаконни действия на адм. органи е момента на преустановяването им. В процесният случай незаконните действия на администрацията, се установяват с оглед чл. 204 ал. 4 от АПК, и са преустановени. Именно от момента на установяване на незаконосъобразност на действие на администрацията се дължи мораторна лихва. В този смисъл и Решение № 7079 от 13.05.2019г по адм д № 1354/ 2018г на ВАС и др, според което лихви върху определеното по чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ обезщетение се дължи едва от влизане в сила на съдебното решение, с което се присъжда обезщетение за установените в мотивите на съдебния акт незаконосъобразни действия или бездействия, от които се претендират вредите.

Следователно исковата претенция за заплащане мораторна лихва така както е предявена по първия /в размер на 1007,98лв/и по втория предявен иск е в размер на 1007, 98лв, считано от 29.08.2023 г., - датата на преустановяването на незаконосъобразното бездействие с издаването на пенсионно разпореждане до 13.02.2025г. - датата на подаване на настоящия иск са неоснователни. По третия предявен иск, следва да се посочи, че съдът не е обвързан с правната квалификация на така предявения иск, имайки предвид позоваването в исковата молба на чл.250 и чл. 256 АПК. С оглед твърденията в последната, по същество се касае за претендиране на обезщетения от извършени действия от органите на НОИ по пенсионната преписка, но това са вече приключени такива.

В този смисъл съдът намира за неправилно позоваването на тези разпоредби, поради което и допусна до разглеждане този иск. За прецизност съдът намира за необходимо да отбележи, че производството по чл. 1 от ЗОДОВ е различно от това по чл. 250 и 256 АПК и ако настоящия съдебен състав беше приел че искът е по чл. 250, 256 АПК, следваше да прекрати в тази част производството по ИМ като недопустимо за разглеждане в настоящото такова по чл. 1 от ЗОДОВ, евентуално да спре настоящото производство до произнасянето на съда по исковете по чл. 250 и чл. 256 АПК. И както се посочи по-горе, поради това, че съдът не е обвързан от посочената правна квалификация, намира че се касае за претендиране на обезщетение за неимуществени вреди от действия на администрацията, съответно бездействия поради издаване на писма, както се сочи и в исковата молба във връзка с пенсионната преписка. За последните се твърди, че са незаконосъобразни действия на органи на ответната страна.

Съдът намира, че това не са незаконосъобразни действия, които да установи, че са такива по реда на чл. 204 ал. 4 от АПК. Още повече, че е издадено определение № [ЕГН]/24/28.03.2023г. за спиране на административното производство по заявление вх. № 2113-21-6529 от 02.09.2022г. на В. Т., с което е поискала да ѝ бъде отпусната лична пенсия за инвалидност поради общо заболяване, за спиране на пенсионното производство, който е адм. акт, подлежащ на

самостоятелно обжалване на основание чл. 56, ал. 4 от АПК, връчен на ищцата. Тук е мястото да се посочат твърдените действия и бездействия от ищеца по третия предявен иск, а именно: 1. Твърди се, че е налице незаконосъобразно фактическо бездействие на длъжностни лица в Дирекция „Пенсии“ към Националния осигурителен институт, в периода от 02.09.2022 г., когато е подадено заявлението за отпускане на пенсия до 28.03.2023 г., когато е издадено разпореждане за спиране на пенсионното производство, което моли да бъде установено в настоящето производство.

В този период, административният орган е сезиран да извърши фактически действия, които са негово задължение по силата на закона, но същият бездейства в продължение на близо 7 месеца, като не извършва никакви фактически действия за проверка, контрол, изискване на справки, изпращане на писма за уточнения или други. 2. Твърди се, че е налице е незаконосъобразно фактическо бездействие на длъжностни лица в Дирекция „Пенсии“ към Националния осигурителен институт - неизвършването на фактически действия, в разрез с изискуемите активни такива - неизплащането на пенсия за инвалидност на ищцата, в периода от 12.05.2023 г., когато е издадено валидно пенсионно разпореждане до 12.09.2023 г., когато е заплатена пенсията за целия период на инвалидизация. Сочи се, че на 12.05.2023 г. е издадено валидно пенсионно разпореждане. Ответникът не доказва обратното, по подробни съображения в точка 2 от писмените бележки. След като на 12.05.2023 г. е било издадено пенсионно разпореждане, след тази неизплащането на дължимата пенсия представлява незаконосъобразно фактическо бездействие на административния орган, който е длъжен да извърши фактически действия, които са негово задължение по силата на закона.

Посочва се още, че са налице незаконосъобразни фактически действия на длъжностни лица в Дирекция „Пенсии“ към Националния осигурителен институт в пенсионното производство, които са в причинно-следствена връзка с дългата и необоснована продължителност от повече от една година за получаване на личната пенсия за инвалидност от ищцата, което е довело като следствие същата да преживее силен и продължителен психически и емоционален стрес, довел до депресия и сериозно влошаване на заболяванията й хипертония, диабет тип 2 и на цялостното й здравословно състояние. .3. изпращане на писмо изх. № 2113-21-6529 до контролните органи в ТП на НОИ С.-град. Не е налице законово или фактическо основание за отправеното искане за потвърждение на данните за осигурителен стаж и доход, върху който са внесени дължимите осигурителни вноски от самоосигуряващото се лице, за месец август 2022 г. Искането за отпускане на пенсия е въз основа на влязло в законна сила ЕР на НЕЛК подлежащо на изпълнение. Счита, че търсената информация не е относима към пенсионната преписка. Това е така, тъй като за месец август 2022 г. ищцата не дължи внасяне на осигурителни вноски за държавно обществено осигуряване, тъй като вече е инвалидизирана с експертно решение на НЕЛК, видно от датата на неговото издаване - 05.08.2022 г.

Служебно известен факт за ответника е, че началната дата на освидетелстване на ищцата е 01.07.2020 г. Лицата освидетелствани с ЕР на ТЕЛК/НЕЛК не дължат осигуровки за държавно обществено осигуряване. 4.Изпращане на писмо изх. № 2113-21-6529 до РКМЕ. В това писмо е направено искане да бъде изпратено ЕР на ТЕЛК № 1951 от 01.07.2020 г. (страница 4, параграф 3 от отговора на исковата молба). Това фактическо действие счита, че не е част от производството по пенсионната преписка, тъй е извършено при липса на основание, тъй като исканото експертно решение е представено служебно на НОИ още на 18.09.2020 г., видно от твърденията на ответника в отговора на исковата молба (страница 3, точка 1). Освен това, съгласно чл.112а от 33, съобщаване на решенията на ТЕЛК и НЕЛК се изпращат на заинтересованите страни - НОИ, НЗОК, АСП, А. и органите на медицинската експертиза по електронен път, съобразно ЗЕУ и

ЗЕДЕУС и в този смисъл чакането на решение на хартиен носител с печат е архаично и несъобразено с нормативната уредба, в нарушение правата на ищцата. 5.Изпращане на писмо изх. № 2113-21-6520 до НЕЛК, с искане да бъде уточнено защо вида на експертизата е преосвидетелстване (страница 4, параграф 4 от отговора на исковата молба).

Това фактическо действие е незаконосъобразно, тъй като е извършено при липса на основание, поради наличието на влязло в законна сила експертно решение, подлежащо на изпълнение. В производството по отпускане на пенсия за инвалидност не могат да бъдат определяни нито процента на намалената работоспособност, нито вида на увреждането, респективно, не може да бъде правена преценка по какъв повод е взето решението. Установяването на тези обстоятелства е от компетентността на органите, които извършват експертиза на работоспособността, а не на НОИ. 6.Изпращане на писмо изх. № 2113-21-6529 от 16.05.2022 г. до РКМЕ към СРЗИ; писмо изх. № 2113-21-6529#14 от 19.06.2022 г. до РКМЕ към СРЗИ и писмо изх. № 2113-21-6529#15 от 03.08.2022 г. до РКМЕ към СРЗИ (страница 5, параграф 1, 2 и 3 от отговора на исковата молба), всички с искане да бъде уточнено дали ЕР № 1180/20.04.2022 г. е взето на основание препоръките на НЕЛК или по заявление подадено от лицето. Тези фактически действия намира за незаконосъобразни, поради липса на основание за извършването им.

Исканото уточнение касае предходно експертно решение, което е неотнормосимо към пенсионната преписка. Всички ЕР на ТЕЛК и НЕЛК, предхождащи това издадено на 05.08.2022 г., което е основанието за отпускане на пенсия, са ирелевантни към пенсионната преписка. С изпращането на тези писма ответникът се домогва да санира неразумната продължителност в пенсионното производство за ищцата, следствие от незаконосъобразните действия и бездействия на длъжностните лица в Дирекция „Пенсии“ и други длъжностни лица с контролни функции, на които е възложено ръководството по пенсионното осигуряване. Всички твърдени от 1 до 6 действия и бездействия на администрацията на НОИ са във връзка с пенсионната преписка и в този смисъл не могат да бъдат квалифицирани като незаконосъобразна административна дейност. Предвид безспорно установеното по делото, че не са налице всички предпоставки от фактическия състав на чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ, предявения иск следва да се отхвърли като неоснователен. За прецизност следва да се посочи, че съдът изиска няколко пъти уточнение на исковата молба. Съдът не е обвързан с правната квалификация на предявен иск. Ако страната посочва правна квалификация, това не обвързва съда, който е длъжен служебно да определи вярната правна квалификация на предявения иск. Тук е мястото да се посочи, че по чл. 250 АПК извършването на действието не е приключило към момента на подаване на исковата молба, което в случая не е налице.

В обобщение, съдът намира за доказани твърденията на ищеца по първия и втория предявен иск, подробно описани по горе в съдебното решение, изразяващи се в претърпени негативни изживявания - повишена тревожност, несигурност, потиснато настроение, отпадналост и промяна в поведението, с последващи негативно влияние върху социалното му общуване, охлаждане на отношенията с колеги, клиенти, приятели, а също и настъпили здравословни проблеми.

Установена се явява и обвързаността на тези негативни изживявания с незаконосъобразно бездействие на длъжностни лица от НОИ, изразяващо се в неиздаване на разпореждане за пенсия в размер на минимална социална пенсия за старост във връзка с подаденото от ищцата заявление. Установи се и незаконосъобразно действие на органи на ответната страна, изразяващо се в анулиране на проект на разпореждане за пенсия от 12.05.2023г. По тези съображения съдът приема иска за неимуществени вреди за доказан по основание. Относно размера на обезщетението, предвид обстоятелството, че ЗОДОВ не уточнява как се определя размерът на неимуществените вреди и с оглед § 1 от ДР на ЗОДОВ, следва да се приложи принципът на

справедливостта по аргумент от чл. 52 от ЗЗД и да се определи адекватно парично обезщетение за преживяното, в какъвто смисъл е и константната практика на ВАС.

При определяне на размера на обезщетението следва да се вземат предвид личните чувства на увредения и начина, по който той субективно е понесъл вредата, тъй като предназначението на обезщетението за неимуществени вреди е да поправи претърпяната лична болка и страдание. Същевременно естеството и характерът на причиненото страдание съдът следва да прецени обективно и конкретните факти, от които съответната вреда произтича. В случая незаконосъобразното бездействие на сезираната НОИ е продължило близо 12 месеца, при която продължителност е нормален ефект на акумулиране на негативни изживявания. Съобразно това и установяващите се от доказателствата по делото, естество и интензитет на търпените негативни последици, както и отражението им върху психиката и здравето на ищеца, настоящият състав приема за справедлив и адекватен размер на обезщетение за неимуществени вреди, сумата от по 5 000, 00 лв. /хиляди лева/ за всеки един от предявените искове. С оглед на това, следва да бъде уважен и искът за присъждане на законна лихва върху горните суми от датата на подаване на исковата молба до окончателното ѝ изплащане.

Ищецът претендира присъждане в полза на представляващия го адвокат възнаграждение на основание чл. 38, ал. 2 от ЗА. Съгласно чл. 10, ал. 3 от ЗОДОВ, ако искът бъде уважен изцяло или частично, съдът осъжда ответника да заплати разноските по производството, както и да заплати на ищеца внесената държавна такса. Съдът осъжда ответника да заплати на ищеца и възнаграждение за един адвокат или юрисконсулт, ако е имал такъв, съразмерно с уважената част от иска. Правото на адвоката да окаже безплатна адвокатска помощ на друг юрист по чл. 38, ал. 1, т. 3, пр. 3 от ЗА е установено със закон, като съгласно чл. 38, ал. 2 от ЗА, когато в съдебното производство насрещната страна дължи разноски, адвокатът оказал на страната безплатна правна помощ, има право на адвокатско възнаграждение в размер, определен от съда, но не по-нисък от предвидения в наредбата по чл. 36, ал. 2 от ЗА.

За упражняването на това право е достатъчно представянето на сключен със страната договор за правна защита и съдействие, в който да е посочено, че договорената правна помощ е безплатна на основание цитираната по-горе норма от ЗА. В случая такъв договор №057974 от 12.02.2025г., е представен от пълномощника на ищеца. От пълномощника на В. Ц. Т. извършено изготвяне на искова молба, множество уточнения и допълнения, участие в три открити съдебни заседания, ангажиране на доказателства, вкл. с писмени молби извън ОСЗ и чрез разпит на свидетели и изслушване на вещи лица, изготвяне на писмени бележки. При това и като взема за ориентир Наредба № 1/09.07.2004 г. за възнаграждения за адвокатска работа, вр. чл. 38, ал. 2 от ЗА, настоящият състав намира, че ответникът следва да бъде осъден да заплати на адвокат Л. от САК, адвокатско възнаграждение в размер на 2000 лева. Отделно от това следва на ищцата да се присъдят разноски за внесена държавна такса и за внесен депозит за изготвяне на експертизите в размер на 1510 лева. Съгласно разпоредбата на чл. 10, ал. 3 от ЗОДОВ, ако искът бъде уважен изцяло или частично, съдът осъжда ответника да заплати разноските по производството, както и да заплати на ищеца внесената държавна такса.

Съдът осъжда ответника да заплати на ищеца и възнаграждение за един адвокат, ако е имал такъв, съразмерно с уважената част от иска. Ищецът е представил списък на разноските /л. 247 от делото/. Следва да се присъдят 10 лева държавна такса и 1500 лева – депозити за вещи лица. С оглед разпоредбата на чл. 10 ал. 4 от ЗОДОВ, Съдът осъжда ищеца да заплати на ответника възнаграждение за един адвокат, ако е имал такъв, съразмерно с отхвърлената част от иска, а в полза на юридическите лица се присъжда възнаграждение, ако те са били защитавани от юрисконсулт, чийто размер не може да надхвърля максималния размер за съответния вид дело,

определен по реда на чл. 37 от Закона за правната помощ. Претендира се сума в размер на 20 000 лв., като се присъжда 10 000 лв. На ответника също се дължат разноски за юрисконсултско възнаграждение, като предвид липсата на представен списък на разноските съдът определя на 130 лв., които съобразно отхвърлената част се определят на 65 лв.

По компенсация на ищеца се дължат разноски за адвокатско възнаграждение в размер на 1935 лв. Водим от горните съображения и на основание чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ, съдът Р Е Ш И: Осъжда НОИ, С. да заплати на В. Ц. Т. от [населено място] сумата от 5 000, 00 /хиляда/ лева, представляваща обезщетение за претърпени неимуществени вреди в резултат от незаконосъобразно бездействие на длъжностни лица в ТП на НОИ, С. изразяващо се в неизплащане на пенсия в размер на социалната за старост, в нарушение на чл. 98, ал. 7 от КСО за периода 02.09.2022г. датата на подаване на заявление за отпускане на пенсия до 29.08.2023г. – датата на издаване на пенсионно разпореждане за отпускане на пенсия за инвалидност, ведно със законната лихва върху присъдената сума, считано от датата на подаване на исковата молба 13.02.2025г., до окончателното ѝ изплащане. Отхвърля предявеният иск на В. Ц. Т. от [населено място] срещу НОИ, С. за присъждане на мораторна лихва върху сумата от 5000 лева за периода от 29.08.2023 г. - датата на преустановяването на незаконосъобразното бездействие с издаването на пенсионно разпореждане до 13.02.2025г. - датата на подаване на настоящия иск в размер на 1007,98лв като неоснователен.

Осъжда НОИ, С. да заплати на В. Ц. Т. от [населено място] сумата от 5 000, 00 /хиляда/ лева, представляваща обезщетение за претърпени неимуществени вреди, резултат от незаконосъобразно действие на длъжностни лица в ТП на НОИ, С., изразяващо се в анулиране на проект на разпореждане за пенсия № [ЕГН], протокол № 55177/24 от 12.05.2023г., ведно със законната лихва върху присъдената сума, считано от датата на подаване на ИМ-13.02.2025г. до окончателното ѝ изплащане. Отхвърля предявеният иск на В. Ц. Т. от [населено място] срещу НОИ, С. за присъждане на мораторна лихва върху сумата от 5000 лева за периода от 29.08.2023 г., - датата на преустановяването на незаконосъобразното действие с издаването на пенсионно разпореждане до 13.02.2025г. - датата на подаване на настоящия иск в размер на 1007,98лв като неоснователен.

Отхвърля предявеният иск на В. Ц. Т., от [населено място] срещу НОИ, С. за сумата от 10 000, 00 /хиляда/ лева, представляваща обезщетение за претърпени неимуществени вреди, резултат от незаконосъобразни действия и бездействия на длъжностни лица в ТП на НОИ, С. в периода от 02.09.2022 г. до 28.03.2023 г., когато е издадено определение за спиране на производството по пенсионната преписка, и в периода от 12.05.2023 г., когато е издадено разпореждането за отпускане на пенсия /впоследствие анулирано/ до 29.08.2023 г., датата на издаване на крайния индивидуален административен акт - влязло в сила разпореждане за отпускане на пенсия, ведно със законната лихва върху това обезщетение, считано от 13.02.2025 г. - датата на предявяване на настоящия иск до датата на окончателното ѝ изплащане.

Отхвърля на основание чл. 86 от ЗЗД, предявения иск на В. Ц. Т. от [населено място] да бъде осъден ответника да заплати на ищцата и дължима лихва за забава /мораторна лихва/, върху претендираното обезщетение за неимуществени вреди, в размер на 2015.95 лв., считано от 29.08.2023 г., датата на преустановяването на незаконосъобразните действия и бездействия с издаването на пенсионно разпореждане до 13.02.2025 г. - датата на подаване на настоящия иск. Осъжда на основание чл. 38, ал. 2 от Закона за адвокатурата, НОИ, С. да заплати на адвокат Н. К. Л.-Х., САК адвокатско възнаграждение в размер на 1935 лв /хиляда деветстотин тридесет и пет лева/. Осъжда НОИ, С. да заплати на В. Ц. Т. от [населено място], сумата от 1510/хиляда петстотин и десет/ лева представляваща направените по делото разноски за държавна такса и

възнаграждение за вещи лица. Решението подлежи на обжалване пред Върховен административен съд на Република България, в 14-дневен срок от съобщаването му на страните.

Решението да се съобщи на страните чрез изпращане на преписи от него по реда на чл. 137 от АПК. Съобщаването на ищеца да се извърши и чрез пълномощника му по делото адв. Н. К. Л.-Х., САК, на посочения служебен адрес.

СЪДИЯ